

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um evrópska langtímafjárfestingarsjóði / FJR21090006
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Fjármála- og efnahagsráðuneytið / Elísabet Júlíusdóttir lögfræðingur
Innleiðing EES-gerðar?	☒ Já ☐ Nei
Dags.	12. október 2021

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

Fyrirhuguð er ný heildarlöggjöf um evrópska langtímafjárfestingarsjóði til innleiðingar á eftirfarandi gerð sem tekin hefur verið upp í EES-samninginn:

- Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2015/760 frá 29. apríl 2015 um evrópska langtímafjárfestingarsjóði (e. European long-term investment funds) (hér eftir vísað til sem ELTIF).

Reglugerðin gildir um sérhæfða sjóði sem leggja áherslu á langtímafjárfestingar til ýmissa verkefna á sviði t.a.m. innviða, óskráðra fyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja.

Alþingi heimilaði ríkisstjórninni að staðfesta fyrir Íslands hönd ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 19/2020 frá 7. febrúar 2020 og fella reglugerðina, auk framseldrar reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2018/480 frá 4. desember 2017 um tæknilega eftirlitsstaðla um fjármálaafleiðugerninga sem hafa þann eina tilgang að verja gegn áhættu, nægilegan líftíma evrópsku langtímafjárfestingarsjóðanna, viðmiðanir fyrir mat á markaðnum fyrir hugsanlega kaupendur og virði eignanna sem á að losna við og tegundir og einkenni aðstöðunnar sem stendur almennum fjárfestum til boða, inn í EES-samninginn, með þingsályktun nr. 19/151 þann 4. maí 2021.

ELTIF-reglugerðin hefur að geyma reglur um evrópska langtímafjárfestingarsjóði og rekstraraðila þeirra. Með reglugerðinni er lögð áhersla á að efla evrópskar langtímafjárfestingar í raunhagkerfinu. Reglunum er ætlað að hjálpa til við að auka aðgengi að fjármagni fyrir langtímafjárfestingar innan EES með það að markmiði að fjármagna umbreytingu yfir í snjallhagvöxt, sjálfbæran hagvöxt og hagvöxt fyrir alla. Langtímafjárfestingar geta haft víðtækan ávinning fyrir almenning þar sem þær styðja við nauðsynlega þjónustu og bætingu líf skjara. ELTIF-sjóðir veita langtímafjármögnun til ýmissa verkefna sem erfitt getur verið að finna fjármagn fyrir, en þeir skulu fjárfesta a.m.k. 70% af fjármagni sínu í sk. hæfum fjárfestingum. Hæfar fjárfestingar fyrir ELTIF-sjóði eru m.a. ýmis innviðaverkefni með virði a.m.k. EUR 10 millj., t.d. á sviði samgangna, orku eða menntunar, og einnig skulda- eða eiginfjárgerningar útgefnir af fjárfestingarhæfum fyrirtækjum, þ.e. óskráðum fyrirtækjum og/eða skráðum fyrirtækjum með markaðsverðmæti að hámarki EUR 500 millj. Með því að veita fjármunum til slíkra verkefna stuðla ELTIF-sjóðir að fjármögnun á raunhagkerfi EES og framgangi stefnu ESB um snjallhagvöxt, sjálfbæran hagvöxt og hagvöxt fyrir alla. ELTIF-sjóðir geta hentað þeim sem þurfa að fjárfesta til lengri tíma, eins og t.d. lífeyrissjóðum og váttryggingafélögum, og geta þeir veitt stöðugt tekjuflæði til fjárfesta. Á móti er seljanleiki hluta í sjóðunum minni en ef keyptir eru annars konar fjármálagerningar.

Með reglugerðinni er settur rammi um notkun heitisins ELTIF yfir evrópska langtímafjárfestingarsjóði fyrir þá rekstraraðila sem kjósa að markaðssetja slíka sjóði. Í reglugerðunum er kveðið á um þau skilyrði sem uppfylla þarf til þess að unnt sé að markaðssetja sjóði sem þessa á EES. Þau skilyrði varða m.a. staðfestingu sjóðanna, samþykki yfirvalda á því að

rekstraraðili megi reka ELTIF-sjóð, fjárfestingarheimildir sjóðanna, gagnsæiskröfur og kröfur vegna markaðssetningar til almennra fjárfesta.

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Megin úrlausnarefnið er að innleiða ákvæði reglugerðar (ESB) 2015/760 um evrópska langtímafjárfestingarsjóði, og svo ákvæði framseldrar reglugerðar framkvæmdastjórnar ESB nr. 2018/480, eins og gerðirnar voru aðlagðar við upptöku þeirra í EES-samninginn.

Fyrirhugað löggjöf felur í sér innleiðingu ELTIF-reglugerðarinnar í íslenskan rétt þar sem mælt verður fyrir um starfsemi og rekstur evrópskra langtímafjárfestingarsjóða. Auk þess mun þar vera lagastof stjórnsvaldsfyrirmæla vegna innleiðingar nefndrar framseldrar reglugerðar.

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Íslensk löggjöf endurspeglar ekki ákvæði nefndrar reglugerðar, sem tekin hefur verið upp í EES-samninginn. Því þarf að breyta íslensku lagaumhverfi.

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki

Fyrirhugað frumvarp fellur undir málefnasvið 16 um markaðseftirlit, neytendamál og stjórnábyrgð atvinnumála og nýsköpunar í fjármálaáætlun, nánar tiltekið málaflokkana markaðseftirlit og neytendamál. Meginmarkmið málefnasviðsins er að auka alþjóðlega samkeppnishæfni atvinnulífs sem byggist á efnahagslegu, umhverfislegu og samfélagslegu jafnvægi. Í stjórnarsáttmála kemur fram að fjármálakerfið eigi að vera traust og þjóna samfélaginu á hagkvæman og sanngjarnan hátt. Ríkisstjórnin telur það eitt mikilvægasta hagsmunamál Íslands að sinna framkvæmd EES-samningsins vel. Innleiðing gerðarinnar samræmist því meginmarkmiði málefnasviðsins.

2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda

Markmið með innleiðingu á ákvæðum ELTIF-reglugerðarinnar og tengdrar gerðar í íslenskan rétt, eins og þær hafa verið teknar upp í EES-samninginn, er að samræma þær reglur sem gilda hér á landi við þær sem gilda innan EES enda er þannig best gætt að hagsmunum markaðarins og fjárfesta og ýtt undir aukna starfsemi erlendra fyrirtækja hér á landi og íslenskra fyrirtækja erlendis. Þá er markmiðið með innleiðingunni einnig að efla langtímafjárfestingar í raunhagkerfinu. Auk þess geta langtímafjárfestingar haft víðtækan ávinning fyrir almenning þar sem þær styðja við nauðsynlega þjónustu og bætingu lífsskjara. Loks er ætlunin að stuðla að skilvirkri framkvæmd EES-samningsins.

C. Leiðir

1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?

Mikilvægt er að allt regluumhverfi fjármálamarkaða á Íslandi sé eins vandað og unnt er og í samræmi við reglur innan EES. Yrði ekkert aðhafst væri ekki kveðið sérstaklega á um evrópska langtímafjárfestingarsjóði í íslenskrum löggjöf og íslensk löggjöf yrði þar með ekki í samræmi við reglur innan EES. Það kynni svo að hafa áhrif á stöðu íslenskra fyrirtækja og á fjárfesta sem kjósa að fjárfesta til langs tíma þar sem að fjármögnunartækifærin sem geta fylgt stofnun ELTIF-sjóða væru færri en ella.

Alþingi heimilaði ríkisstjórninni að staðfesta fyrir Íslands hönd ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 19/2020 frá 7. febrúar 2020 og fella reglugerðir (ESB) 2015/760 og 2018/480 inn í EES-samninginn, með þingsályktun nr. 19/151 þann 4. maí 2021.

Íslandi ber skylda til þess að innleiða þær gerðir sem vísað er til í ákvörðunum sameiginlegu EES-nefndarinnar í landsrétt, sbr. 7. gr. EES-samningsins.

2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið

Önnur úrræði en lagasetning eiga ekki við.

3. Mögulegar leiðir við lagasetningu

Tvær mögulegar leiðir eru fyrir hendi til innleiðingar á ákvæðum ELTIF-reglugerðarinnar. Annars vegar með ákvæðum í heildarlögum um rekstraraðila sérhæfðra sjóða og hins vegar með ákvæðum í sjálfstæðri löggjöf um sjóðategundina.

D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?

1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni

Gert er ráð fyrir sjálfstæðri löggjöf með ákvæðum um sjóðategundina. ELTIF-sjóðir teljast vera sérhæfðir sjóðir og tengjast því reglurnar tilskipun 2011/61/ESB um rekstraraðila sérhæfðra sjóða (AIFMD), sem innleidd hefur verið með lögum um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, nr. 45/2020. Að því er varðar ELTIF-reglugerðina þá er þar um svokallaða vörulöggjöf að ræða, sem er ekki tilfellið með AIFMD, sem kveður á um starfsemi rekstraraðila allra sérhæfðra sjóða. Þykir því fara betur á að hafa reglur um þessa tilteknu sjóðategund í sérstakri löggjöf.

Gert er ráð fyrir að í nýjum lögum um evrópska langtímafjárfestingarsjóði verði að finna lagastoð stjórnvaldsfyrirmæla, sem sett verða til innleiðingar á framseldri reglugerð framkvæmdastjórnar ESB tengdri ELTIF-reglugerðinni.

2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott

Ekki er gert ráð fyrir breytingum á gildandi lögum og reglum með nýrri löggjöf um evrópska langtímafjárfestingarsjóði.

E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar

1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?

Fyrirhuguð lagasetning varðar skuldbindingar Íslands skv. EES-samningnum og felur í sér innleiðingu á ELTIF-reglugerðinni, auk tengdrar gerðar, í íslenskan rétt.

Í gerðunum og aðlögunum er gert ráð fyrir framsali valdheimilda til handa Eftirlitsstofnun EFTA. Eftirlits- og valdheimildir ESMA og Eftirlitsstofnunar EFTA samkvæmt tilskipun 2011/61/ESB um rekstraraðila sérhæfðra sjóða gilda einnig vegna starfsemi á grundvelli ELTIF-reglugerðarinnar. Ekki er talið að framseldar valdheimildir séu umfram það sem áður hefur verið talið heimilt vegna EES-samningsins. Fyrirhuguð lagasetning þykir því ekki kalla á sérstaka skoðun á samræmi við stjórnarskrá. Um framsal valheimilda á fjármálamarkaði var nánar fjallað í þingsályktunartillögu um upptöku hins evrópska eftirlitskerfis á fjármálamarkaði. (Sjá tillögu til þingsályktunar um staðfestingu ákvarðana sameiginlegu EES-nefndarinnar um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn (evrópskar reglur um fjármálaeftirlit), sem lögð var fyrir Alþingi og samþykkt á 145. löggjafarþingi 2015–2016 (þskj. 1109, 681. mál.)).

2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu?

Fyrirhuguð lög varða samræmdar reglur innan EES um markaðssetningu tiltekinna sérhæfðra sjóða innan EES og tengjast frelsi til þess að veita þjónustu yfir landamæri innan EES.

3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til?

Nei.

|

F. Samráð

1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar?

Rekstraraðilar sérhæfðra sjóða, verðbréfafyrirtæki og fjárfestar.

2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta?

Nei.

3. Samráð sem þegar hefur farið fram

Óformlegt samráð við Seðlabanka Íslands.

4. Fyrirhugað samráð

Fyrirhugað er að birta þetta áformaskjal í samráðsgátt stjórnvalda, sem og drög að frumvarpi.

G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er

1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal

Almenn áhrif fyrirhugaðra laga um ELTIF eru talin verða jákvæð. Með fyrirhugaðri löggjöf verður til samræmd löggjöf um þessa sjóðategund og umhverfið hér á landi verður samkeppnishæft við umhverfi annarra ríkja innan EES.

Ekki er gert ráð fyrir auknum umsvifum Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands vegna fyrirhugaðrar lagasetningar að svo stöddu, en komi til þess að rekstraraðilar ákveða að bjóða upp á þessa nýju sjóðategund gætu umsvifin aukist svo einhverju nemi. Er talið að áhrif innleiðingar reglugerðanna verði óveruleg og að verkefnin tengd þeim rúmist innan núverandi rekstraráætlana Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Áhrif á ríkissjóð verða engin.

H. Næstu skref, innleiðing

1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina?

Stefnt er á framlagningu frumvarps til nýrra laga um evrópska langtímafjárfestingarsjóði vorið 2022.

2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar?

Lagt er til að fyrirhuguð lög taki gildi 1. september 2022.

3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur?

Á ekki við.

4. Mælikvarðar á árangur og útkomu

Á ekki við.

5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur?

Á ekki við.

I. Annað

J. Fylgiskjöl

- 1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað**
- 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum**